

Hm...

Ami állandó: az érintettek köre

- Fogyatékos gyermek
  - Családi háttere
  - Óvoda/iskola személyzete
1. Gyógypedagógiai támogatás – lakóhelyen vagy messzebb;
  2. Korai fejlesztés – nálunk 3 éves korig (Európában másutt általában a beiskolázásig)
  3. Oktatás többségi iskolában vagy speciális iskolában (általános vagy szakmai tartalommal).

Ami fokozódik: a gyermekkori fogyatékoság és a társadalmilag hátrányos helyzet egyre szorosabbá váló kapcsolata – bizonyos szegregátumokban extrém módon.

A gyermek ellátásának teljes íve

- Orvosi rehabilitáció
- Optikai, audiológiai, ortopédiai segédeszköz-ellátás
- Pedagógiai rehabilitáció.

Egymásra épülve fejtik ki igazán a hatásukat.

Orvosi rehabilitáció és segédeszköz-ellátás

- Egyetlen nagy ívben a lehetőségek folyamatos szűkülése jellemzi.
- Romlik az egészségügyi és (gyógyped.) szolgáltatások hozzáférése: a társadalmi egyenlőtlenségek fokozódásával bizonyos rétegek esetében az igénybevétel ellehetetlenüléséig – földrajzi, anyagi, információs tényezők;
- Egyre nő a segédeszköz viselőjére hárított költséghányad, ami szintén kirekesztő hatású;
- A társadalmi összefogással megszerzett segédeszközt kinövi vagy nem tudja megóvni a gyermek (Máltaiak és a szemüveg).
- Hiánya döntő lehet az iskolai siker/kudarckérdésében.

Problémák régen és most ... I. – a gyermeknek nyújtott segítség

- Önkormányzati vagy egyházi fenntartásban a fejkvóta-többletből
  - szakember a rehabilitációs foglalkozásokhoz
  - eszközigényes területen a tanuláshoz szükséges eszközök biztosítása történt (volna).
- A fejkvóta biztosítása esetleges volt – a gyerek a létszámhoz jól jött, de nem mindig kapott segítséget;
  - cél szerinti elköltését nem ellenőrizték,
  - illetve papírmegoldásokat is elfogadtak, amik az iskolát védték, a gyerekeknek nyújtott támogatás nélkül.
- Állami fenntartásban fejkvóta-többlet nincs. Gyakran szakember – adott sérülési területre képesített gyógypedagógus – sincs. Mert
  1. vagy nincs az egész környéken (pl. 70 km-es körzetben);
  2. van, de nem köthetnek vele szerződést az ellátásra, mert a KLIK nem engedi;
  3. kötnének, de amilyen feltételekkel, úgy bolond lenne bárki elvállalni (utazási idő-munkával töltött idő aránya, útiköltség autó-tömegközlekedés stb.) – ez a probléma átfed a kis óraszámú tárgyakat oktató vidéki tanárok helyzetével.

Ha az intézményvezető akarta, meg tudta oldani... jellemzően óraadói szerződésekkel.

Az intézményvezető esélytelen.

Régen és most ... II.

Családtámogatás

- **Emelt családi pótlék** – a tanulásban akadályozottságot és a BTM-et leszámítva minden csoportnál.
- **A 3 éves kor és az iskolába lépés közti időszak** ellátással lefedetlen volt: ha nem került óvodába, **döntő korszakban esett el a fejlesztéstől.**
- **A sorstársi csoportok lelki támogató hatását** kihasználó családi hátvégéket korábban ki tudták fizetni (úti + étk. Ktsg.)
- A neveléshez és vagy a fogyatékoság elfogadásához nyújtott **pszichológiai szaksegítség mindig szűk keresztmetszet volt, de volt.**
- **A kör, akiknek jár, erősen szűkül,** látássérült gyerek után lassan nem jár, csak ha vak; mivel az esetek egy része mindenképpen romló, de a romlás hatékonyan lassítható – lenne – ahol ez a megélhetést jelenti, ott sajnos hozzájárul az elhanyagoláshoz (Tk.);
- **Látszólag megoldódott** a kötelező óvodáztatással, de férőhely nincs, és jellemzően szakember sincs.
- Az anyagi nehézségek **miatt a centrumokban kínált ellátás egyre kevesebbeknek hozzáférhető** (csopi).
- **A pszichológusi létszámot a Nkt. annyira lecsökkentette, hogy érdemi ellátásra nincs lehetőség.**

Régen és most ... III. – A pedagógusnak nyújtott segítség

- **Szakmai nyílt napok** – a pedagógus utazik a módszertani központba, ahol hospitálhat, módszertani olvasnivalót, fejlesztéshez segédanyagot kap évi 8 (-3), tematikus alkalom;
- **A gyógypedagógus helybe megy, azaz az utazótanári munka**– hospitálás ('működő gyermek' megtekintése) , konzultálás, helybe vitt szakmai és módszertani anyagok) 4 évente (1., 5. és 9. évfolyam);
- A pedagógusoknak vissza kell pótolni az aznapi óráikat;
  - vagy nem kapnak bért arra a napra (fizetetlen szab.)
  - nem kapnak útiköltséget (ami akár tízezer Ft fölött is lehet).(Ezt a kötelező 120-ba beszámítható 5 óra továbbképzés sem ellensúlyozza.)
- Nem kapunk pénzt utakra, később kapunk, az utak tervezhetetlenek.
- Félelem lengi be az látogatásokat: jön az ellenőr, a főnéni (csak duma, hogy segíteni jön); elillant a bizalom.

Mindkettő térítésmentes annak, aki kapja; első esetben az útiköltséget az érkező pedagógus intézménye állta.

Régen és most ... gyógypedagógusképzés

- A képzés korábban sem ért véget a diploma megszerzésével.
- Az első néhány hónap, egy-két év volt perdöntő: az adott szakterület és intézmény fejezte be a szakmai szocializációt és tette konkréttá a tudást (vagy döbbsentett rá a téves választásra).
- Egyszakos képzés, ami a területünkön használhatatlan tudást jelent: a gyerekek állapota összetett a kórok miatt, az egyszakos tudás csak egy szeletét fedi le.
- Hazugságra és kiszámíthatatlanságra szocializálunk

Köszönöm a figyelmet!

